

CẦN THƠ - 40 NĂM XÂY DỰNG VÀ PHÁT TRIỂN

TP Cần Thơ được hình thành sau 3 lần điều chỉnh về địa giới hành chính. Trải qua 40 năm xây dựng và phát triển TP Cần Thơ đã đạt được nhiều thành tựu rất quan trọng, khá toàn diện và bước đầu giành thắng lợi trong công cuộc đổi mới; diện mạo, vị thế, tiềm lực kinh tế chuyên biến đáng kể trên nhiều lĩnh vực, từng bước khẳng định vai trò động lực thúc đẩy mạnh mẽ sự phát triển của vùng ĐBSCL, góp phần quan trọng vào tiến trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và bước đầu hội nhập với khu vực và thế giới.

Một góc TP Cần Thơ. Ảnh: ANH KHOA

Đường 30-4, TP Cần Thơ.

Thành tựu về phát triển kinh tế

1. Giải quyết được vấn đề lương thực, thực phẩm cấp bách của những năm sau giải phóng và tiến tới trở thành địa phương có mức xuất khẩu lương thực hàng đầu trong khu vực ĐBSCL, sản lượng lúa năm 1976 là 267.653 tấn trên tổng diện tích gieo trồng 115.532 ha, thủy sản chủ yếu là khai thác nội địa và nuôi trồng rất ít. Ước năm 2015, sản lượng lúa ước đạt xấp xỉ 1,3 triệu tấn trên tổng diện tích các vụ là 220.590 ha, sản lượng nuôi trồng và đánh bắt thủy sản 190.000 tấn.

2. Quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa diễn ra mạnh mẽ, từng bước đưa thành phố Cần Thơ thành địa phương có tốc độ phát triển công nghiệp cao của vùng ĐBSCL. Nền công nghiệp trước đây được hình thành trên cơ sở Nhà nước quốc hữu hóa và các cơ sở công nghiệp tiểu thủ công nghiệp nhỏ trên địa bàn, giá trị sản xuất công nghiệp năm 1976 là 135,2 tỉ đồng, các mặt hàng sản xuất chủ yếu mang tính nhỏ lẻ, đáp ứng 1 phần nhu cầu tiêu dùng trong nước. Năm 2015, giá trị sản xuất công nghiệp ước đạt 103.324 tỉ đồng, các mặt hàng sản xuất công nghiệp ngày càng đa dạng, phong phú theo hướng sản xuất hàng hóa, đáp ứng nhu cầu tiêu dùng trong nước và xuất khẩu.

Hoạt động chế biến thủy sản ở khu công nghiệp Trà nóc.

3. Lĩnh vực thương mại, dịch vụ phát triển mạnh, từ nền kinh tế tập trung bao cấp, cách thức bán hàng theo tem phiếu, hàng hóa lưu thông ách tắc, thành phố Cần Thơ đã đầu tư phát triển mạnh mẽ hạ tầng thương mại - dịch vụ, ngày càng thể hiện rõ vai trò là trung tâm phân phối lớn, trung tâm thương mại, dịch vụ của vùng ĐBSCL, nổi bật nhất là hoạt động thương mại, nhiều siêu thị, trung tâm thương mại, trung

tâm bán buôn và hệ thống các chợ truyền thống được đầu tư xây dựng mới. Năm 2015, tổng mức bán lẻ hàng hóa và doanh thu dịch vụ ước đạt trên 81.000 tỉ đồng so với năm 1976 là 90 triệu đồng, kim ngạch xuất khẩu hàng hóa và dịch vụ đạt trên 1,5 tỉ USD. Hoạt động du lịch có bước phát triển mạnh, dự báo năm 2015 thành phố đón và phục vụ 1,375 triệu lượt khách du lịch lưu trú (khách quốc tế 258.000 lượt khách); doanh thu toàn ngành dự báo đạt 1.300 tỉ đồng.

Siêu thị Big C Cần Thơ.

4. Tổng vốn đầu tư phát triển toàn xã hội trên địa bàn tăng qua từng năm: sau giải phóng cơ sở hạ tầng bị chiến tranh tàn phá, vốn đầu tư năm 1976 là 7 triệu đồng, trong đó phần lớn là vốn đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách Nhà nước đầu tư xây dựng cơ sở sản xuất kinh doanh, công trình công cộng thiết yếu, nạo vét kênh mương thủy lợi và máy móc thiết bị phục vụ sản xuất, giao thông vận tải, giáo dục và y tế, không có vốn đầu tư nước ngoài. Đặc biệt trong giai đoạn 2004 - 2015, tổng vốn đầu tư phát triển toàn xã hội trên địa bàn đạt gần 280.000 tỉ đồng (tương đương 13 tỉ USD), riêng năm 2015 ước tổng vốn đầu tư phát triển toàn xã hội ước đạt xấp xỉ 60.000 tỉ đồng.

5. Lĩnh vực thu ngân sách: thời kỳ 1976 - 1985, thu ngân sách rất hạn chế, đến năm 1986 tổng thu ngân sách trên địa bàn đạt 1,4 tỉ đồng, đến cuối năm 2014 tổng thu ngân sách Nhà nước trên địa bàn đạt 17.315 tỉ đồng. Thành phố Cần Thơ là địa phương duy nhất vùng ĐBSCL điều tiết ngân sách về Trung ương.

6. Những năm đầu sau giải phóng và nhiều năm tiếp theo lĩnh vực tài chính ngân hàng phát triển khá chậm. Những năm gần đây, hoạt động tài chính, ngân hàng ngày càng phát triển mạnh mẽ, góp phần quan trọng vào phát triển kinh tế của thành phố. Đến năm 2015 trên địa bàn hiện có 52 tổ chức tín dụng với 230 địa điểm có giao dịch ngân hàng, tổng vốn huy động năm 2015 ước đạt 42.000 tỉ đồng, tổng dư nợ cho vay nền kinh tế ước đạt 50.000 tỉ đồng, tăng gần 22 lần so với năm 2004.

Thành tựu về đầu tư xây dựng kết cấu hạ tầng kỹ thuật

1. Trước năm 2004, kết cấu hạ tầng kỹ thuật của Cần Thơ còn nhiều yếu kém, chủ yếu được kế thừa từ trước giải phóng, một số được đầu tư mới nhưng chưa đáp ứng được yêu cầu cho sự phát triển. Từ năm 2004 đến nay, nhiều dự án, công trình trọng điểm được đầu tư và đưa vào khai thác tạo sức lan tỏa và kết nối như: Cảng biển Cái Cui cùng khu hậu cần logistic, Trung tâm Nhiệt điện Ô Môn 3.000MW, quốc lộ 1A, cầu Cần Thơ, quốc lộ 91B thuộc dự án xây dựng tuyến Nam sông Hậu, Tuyến giao thông Bốn Tổng - Một Ngàn, Tuyến Thới Lai - Đông Bình, đường tỉnh 921, 923, 926, 932... Hệ thống giao thông nông thôn từng bước được xây dựng, nâng cấp đồng bộ, thành phố tiếp tục phấn đấu đạt mục tiêu là đầu mối quan trọng về giao thông vận tải nội vùng và liên vận quốc tế vào năm 2020.

Đường Võ Văn Kiệt.

2. Bộ mặt đô thị ngày càng tiến bộ theo hướng văn minh, hiện đại, sáng, xanh, sạch, đẹp, phấn đấu xứng đáng là thành phố cửa ngõ của cả vùng hạ lưu sông Mê Công: nhiều dự án khu dân cư, các dự án nhà ở, dự án phát triển đô thị, trung tâm thương mại tại các quận, huyện, dự án nâng cấp đô thị... được triển khai, từng bước làm thay

đổi diện mạo thành phố, đạt tiêu chí là đô thị loại I, là một trong năm thành phố trực thuộc Trung ương của cả nước. Đến năm 2015, tỷ lệ đô thị hóa thành phố đạt 66,5% (tính theo dân số).

3. Bộ mặt nông thôn có nhiều chuyển biến tích cực, hệ thống điện, đường, trường, trạm, viễn thông và công trình công cộng ngày càng hoàn thiện, đặc biệt khi thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia về xây dựng nông thôn mới tại 36 xã trên địa bàn thành phố, phấn đấu đến cuối năm 2015 hoàn thành và công nhận 10/36 xã đạt tiêu chí nông thôn mới và không còn xã đạt thấp hơn 11 tiêu chí và 1 huyện nông thôn mới.

Kinh tế TP Cần Thơ tăng trưởng với tốc độ khá cao và liên tục trong nhiều năm liền. Tốc độ tăng trưởng GDP bình quân giai đoạn 1976-2015 là 11,23%, trong đó ước thực hiện năm 2015:

+ Tổng sản phẩm trên địa bàn (theo giá hiện hành) đạt 99.376 tỉ đồng (tương đương 4,6 tỉ USD), qui mô kinh tế ước đến năm 2015 tăng gấp 63,4 lần so với qui mô kinh tế năm 1976.

+ GDP bình quân đầu người năm đạt 79,26 triệu đồng/người (tương đương 3.636 USD).

+ Cơ cấu kinh tế chuyển dịch theo hướng công nghiệp và dịch vụ, tỷ trọng khu vực I (nông nghiệp) chiếm 6,49%, khu vực II (công nghiệp – xây dựng) chiếm 35,02%, khu vực III (thương mại – dịch vụ) chiếm 58,49% trong cơ cấu GDP.

Thành tựu về phát triển văn hóa, xã hội

Trường Mầm non Đông Thắng, huyện Cờ Đỏ.

1. Giáo dục và đào tạo từ sau khi giải phóng tập trung vào xóa mù chữ, năm học đầu tiên sau ngày miền Nam hoàn toàn giải phóng 1975 - 1976 đã đón tiếp trên 112 ngàn học sinh các cấp. Cơ sở vật chất thiếu thốn việc đào tạo học sinh hệ chuyên nghiệp và đại học cũng mới bắt đầu chuyển sang chương trình đào tạo mới. Đến năm 2015, thành phố có 5 trường đại học, một Phân hiệu Đại học Kiến trúc, Học viện Chính trị - Hành chính Khu vực IV; 7 trường cao đẳng và Phân hiệu Trường Cao đẳng Kinh tế Đối ngoại thành phố Hồ Chí Minh; 15 trường trung cấp chuyên nghiệp; 73 cơ sở dạy nghề, hiện đang đào tạo trên 150 ngàn sinh viên.

Về đào tạo học sinh các cấp học phổ thông năm học 2015 - 2016 là 240 ngàn học sinh, tỷ lệ trẻ em đi học đúng độ tuổi: tiểu học 100%, THCS 95,64%, THPT: 63,85%, đã cơ bản hoàn thành phổ cập trung học cơ sở; đặc biệt thành phố đã hoàn thành phổ cập giáo dục mầm non cho trẻ 5 tuổi.

2. Mạng lưới y tế cơ sở được củng cố và tăng cường: sau ngày giải phóng mạng lưới y tế cơ sở chưa được xây dựng đến cấp xã, năm 1976 trên địa bàn chỉ có 101 bác sĩ, bình quân có 1 bác sĩ trên 1 vạn dân, có 5 bệnh viện với 1.638 giường bệnh. Dự kiến đến cuối năm 2015, đạt 11,26 bác sĩ/vạn dân, 1,7 dược sĩ/vạn dân, 31,52 giường bệnh trên vạn dân, 100% xã, phường, thị trấn đạt chuẩn quốc gia về y tế; có 1 bệnh viện đa khoa, 10 bệnh viện chuyên khoa, 1 trung tâm chẩn đoán y khoa, 2 chi cục, 9 trung tâm chuyên ngành.

Bệnh viện Đa khoa TP Cần Thơ.

Ngoài ra, trên địa bàn còn có 7 đơn vị, gồm: Bệnh viện Đa khoa Trung ương Cần Thơ và Bệnh viện Trường Đại học Y dược Cần Thơ do Bộ Y tế quản lý, 1 Bệnh viện 121 do Quân khu IX quản lý, 1 Bệnh viện Công an và 3 bệnh viện ngoài công lập, góp phần chăm sóc sức khỏe cho nhân dân khu vực ĐBSCL.

3. Về văn hóa, thể dục thể thao: từ sau ngày miền Nam hoàn toàn giải phóng, thống nhất đất nước Nhà nước, xây dựng và phát triển nền văn hóa xã hội chủ nghĩa, phát động các phong trào văn hóa, văn nghệ cách mạng. Đến nay, các hoạt động phong trào ‘Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa', xây dựng nếp sống văn minh đô thị được củng cố và phát triển, có 100% xã, phường có nhà văn hóa, đã công nhận 55/85 xã, phường đạt chuẩn văn hóa; thành phố đã xây dựng hoàn thành Trung tâm Văn hóa quận Ô Môn nhằm phục vụ, bảo tồn, phát huy văn hóa của các dân tộc anh em tại thành phố Cần Thơ nói riêng và vùng ĐBSCL nói chung; đang tiến hành đầu tư xây dựng Trung tâm Văn hóa Tây Đô với quy mô 116 ha và đầu tư nâng cấp, trùng tu nhiều công trình văn hóa khác trên địa bàn.

Công viên Lưu Hữu Phước.

Phong trào Thể dục - Thể thao phát triển rộng khắp, cơ sở vật chất có thể đáp ứng cho việc tổ chức các giải đấu lớn trong nước, khu vực và quốc tế, đặc biệt tại Hội khỏe Phù Đổng toàn quốc lần thứ VIII năm 2012, Đoàn thành phố Cần Thơ xếp hạng Nhì và nằm trong top 10 toàn đoàn tại Đại hội Thể dục Thể thao toàn quốc lần thứ VII năm 2014.

4. Về lao động giải quyết việc làm và đảm bảo các chính sách an sinh xã hội: những năm sau ngày giải phóng, thống nhất đất nước, trong điều kiện kinh tế - xã hội còn gặp nhiều khó khăn, việc thực hiện các chính sách về lao động, việc làm và đảm bảo an sinh xã hội vẫn luôn được quan tâm giải quyết có hiệu quả, nâng tổng số lao động tham gia nền kinh tế quốc dân từ khoảng 240.300 lao động lên 668.000 lao động vào năm 2015, tỷ lệ lao động qua đào tạo ước đạt 65%, đặc biệt, tỷ lệ lao động phi nông nghiệp chiếm 61,47% tổng số lao động và tỷ lệ lao động nông nghiệp giảm còn 38,53% tổng số lao động.

Đại diện lãnh đạo Ban Dân tộc thành phố, chính quyền địa phương, mạnh thường quân chúc mừng gia đình ông Tăng Văn Cầu, ngụ tại khu vực 3, phường Hưng Thạnh (quận Cái Răng) được tặng nhà Đại đoàn kết. Ảnh: TÂM KHOA

Thành phố đã cơ bản giải quyết cho các gia đình gặp khó khăn về nhà ở đối với diện chính sách, người có công, hộ nghèo và cận nghèo; đặc biệt, trên địa bàn thành phố không có hộ đói, phần đầu giảm tỷ lệ hộ nghèo còn 1,84% vào cuối năm 2015.

Đạt được thành tựu như trên là do Trung ương Đảng, Chính phủ, các bộ, ban, ngành quan tâm lãnh đạo, hỗ trợ, kịp thời tháo gỡ khó khăn, tạo điều kiện thuận lợi, nhất là trong tổ chức triển khai thực hiện Nghị quyết 45-NQ/TW của Bộ Chính trị (khóa IX); sự ủng hộ, hợp tác tận tình của các tỉnh, thành trong khu vực và cả nước; sự nỗ lực phấn đấu của cả hệ thống chính trị và các tầng lớp nhân dân; sự lãnh đạo có tập trung, biết lựa chọn khâu đột phá, trọng tâm, trọng điểm để điều hành, chỉ đạo; phát huy tốt quy chế dân chủ và huy động được sức mạnh đại đoàn kết toàn Đảng và toàn dân thành phố. Ghi nhận những thành tựu trên, thành phố Cần Thơ vinh dự được Chủ tịch Nước khen tặng Huân chương Độc lập hạng Nhất; được 5 thành phố thống nhất đề nghị Chính phủ xếp hạng nhất trong khối cụm thi đua 5 thành phố lớn vào năm 2009 và năm 2014.

A.K (Theo UBND TP Cần Thơ)